Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu insertiuniloru: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicarĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 156. Brașovŭ, Sâmbătă 16 (28) Iulie 1888.

Brașovŭ, 15 Iulie st. v. 1888.

Înainte cu vre-o trei septĕmânĭ amŭ accentuatŭ la loculŭ acesta, că, decă e vorba de-o luptă seriósă pentru drepturile și cultura poporului nostru, trebue sĕ esiste o deplină armoniă și concordiă între bĕtrânĭ și tinerĭ.

Nu este pentru întâia óră, că amŭ accentuatŭ acésta. Necurmatŭ organulŭ nostru a stăruitŭ ca sĕ se nutréscă spiritulŭ de concordiă între bĕtrânĭ și tinerĭ. Din nenorocire însĕ prea de multeorĭ glasulŭ nostru a resunatŭ în pustiă.

Va fi bine, credemŭ, să reproducemŭ partea cea mai însemnată din articululŭ intitulatŭ „Bĕtrânii și tinerii noștrii" și publicatŭ în „Gaz. Trans." Nr. 2 din 1873. Elŭ ne va servi ca basă de a judeca la rĕndulŭ sĕu, decă în intervalulŭ de 15 anĭ amŭ făcutŭ sĕu nu unŭ pasŭ înainte. Étă ce a scrisŭ atuncĭ organulŭ nostru:

„Nu trece o ḑi în care sĕ nu audimŭ din gura tinerilorŭ noștri imputările cele mai varie și grele aruncate asupra bĕtrânilorŭ națiunei, și din contră nu este o ocasiune la care bĕtrânii noștri sĕ nu se jăluiéscă în secretŭ despre purtarea cam generală a tinerimei române de astăḑi.

Bĕtrânii bărbațĭ naționalĭ, audi pe unulŭ sĕu altŭ tinĕrŭ ḑicêndŭ — nu mai suntŭ la înălțimea situațiunei și nu 'șĭ mai înțelegŭ misiunea lorŭ, vênéză mai multŭ sĕu mai puținŭ după interese și ambițiunĭ private, c'unŭ cuvêntŭ nu ne mai suntŭ bunĭ; ear bĕtrânii ḑicŭ: junimea nóstră de astăḑi e prea nepăsătóre, prea materialistă, înfumurată și interesată, e mai de totŭ lipsită de entusiasmulŭ patrioticŭ și naționalŭ, pentru aceea este și pe tĕrĕmulŭ patrioticŭ-naționalŭ prea puținŭ activă, ne lasă totŭ pe noi bĕtrânii sĕ facemŭ totŭ, nu ne mai dă concursulŭ și ajutorulŭ recerutŭ, nu mai vrea sĕ ne cresteze.

Acésta este trista melodiă, pe care o audĭ în tóte variațiunile posibile prin tótă ţéra. Ḑica careva că nu-i așa.

Aicĭ stămŭ față cu-o întrebare internă, cea mai gravă și mai delicată din câte ne neodihnescŭ, care decă nu se va deslega câtŭ mai curêndŭ într'unŭ modŭ pentru toțĭ și pentru causa comună pe deplinŭ mulțămitorŭ, va da lovitura de mórte cea mai grea organismului nostru naționalŭ. Datoria publicistică, ne impune a-o privi și judeca mai de aprópe,

Lipsa de disciplină, atâtŭ de amarŭ sĕmțită și confusiunea în idei și fapte, — încâtŭ domnesce ea astăḑi între Românĭ — are sorgintea sa principală numai și numai în acea disarmoniă durerósă, care de faptŭ esistă multŭ-puținŭ între bĕtrânĭ și tinerĭ.

Amŭ ḑisŭ și recunoscutŭ, că timpulŭ în care bărbații națiunei române lucrau ei de ei fără concursulŭ directŭ alŭ poporului în interesulŭ acestuia s'a finitŭ și a trebuitŭ sĕ se finéscă cu anulŭ 1848. Anulŭ acesta a fostŭ anulŭ armoniei complete alŭ ideilorŭ și alŭ faptelorŭ între Românĭ...

...Unde este spiritulŭ armonicŭ alŭ timpurilorŭ acelora? „Bărbațĭ, bĕtrânĭ. junĭ, tinerĭ din munțĭ și din câmpii", unde este unirea cugetelorŭ și a sĕmțemintelor nóstre?

Junimea care a condusŭ șirurile poporului pe câmpulŭ libertății s'a împrăștiatŭ în tóte patru unghiurĭ. Ce-a rĕmasŭ în patriă astăḑi se numĕră mai mŭltŭ între bĕtrânĭ. Birocratismulŭ absolutisticŭ, ultramontanismulŭ și ortodoxismulŭ au venitŭ sĕ dea prima crescere generațiunei următóre; servitutea de abia scuturată s'a prefăcutŭ în servilismŭ.

In anii 1860 a mai rĕsăritŭ încă pe uuŭ momentŭ flacăra entusiasmului naționalŭ în inima junimei române spre a fi stinsă apoi succesivŭ totŭ mai multŭ de către puterea descompunĕtóre a servilismului încuibatŭ. Acesta róde și astăḑi fără milă la rădăcina trunchiului naționalŭ, elŭ este vermele distrugĕtorŭ, putregaiulŭ înveninatŭ, care amenință acuma cu stricăciune și sĕmburii „mĕrului", carĭ rĕmaseră încă mulțămită ceriului neatinșĭ.

Cu anulŭ 1860 junimea română a intratŭ sub grija, crescerea și conducerea esclusivă a bărbațilorŭ și bĕtrânilorŭ națiunei. Nu voimŭ sĕ judecămŭ aicĭ cu deamĕruntulŭ tóte momentele intrevenite spre folosulŭ sĕu împiedecarea și paralisarea acestei crescerĭ. Efectulŭ însĕ care l'a avutŭ cu părere de rĕu trebue sĕ-lŭ numimŭ neîndestulitorŭ...

Sub crescerea memorată naturalminte înțelegemŭ numai crescerea politică, desvoltarea spiritului și a consciinței naționale în junime și poporŭ. Crescerea bună în genere se face prin premergerea cu esemple, prin influința morală și spirituală, printr'unŭ contactŭ continuu și binevoitorŭ între magistrii și discipulĭ. Totŭ aceste momente au trebuitŭ sĕ fiă conducĕtóre și pentru crescerea politică, care avea sĕ-o aștepte tinerimea română dela bărbații și bĕtrânii poporului.

Pressa adevĕratŭ că a luminatŭ și animatŭ poporulŭ și junimea după putință. Dreptŭ că s'a făcutŭ și multŭ bine și folositorŭ pentru tinerime mai cu sémă din partea bărbațilorŭ noștri distinșĭ și înțelepțĭ, dér tóte aceste nu au fostŭ de ajunsŭ. Legătura armonică între bĕtrânĭ, bărbați și tinerĭ, conducĕtorĭ și condușĭ, învĕțătorĭ și învĕțăcei nu s'a aflatŭ cum ar trebuĭ încă nicĭ până astăḑi. Tractarea rece birocratică și pesie umĕrŭ, fără condescendență, fără consiliare și informare simpatică, étă totŭ atâtea defecte, carĭ au influințatŭ asupra junimei române cu deosebire atâtŭ de stricăciósŭ, încâtŭ se póte ḑice, că forța activității ei publice-patriotice și politice-naționale, capitalulŭ acesta de D-ḑeu binecuvêntatŭ, tesaurulŭ cel mai scump al fiecărui popor a rĕmasŭ mult ignorat și nefolositŭ. Puterea reproductivă națională nu numai că nu s'a pututŭ manifesta în urma acésta, dér ce e mai tristŭ și periculosŭ pentru viitorulŭ națiunei, astăḑi se pare a fi amortitŭ.

Decă însĕ s'au comisŭ marĭ erorĭ în crescerea politică a junimei române, causa acestui rĕu nu se póte căuta numai în atitudinea bărbațilorŭ și a bĕtrânilorŭ poporului nostru, ci efectulŭ stricăciosŭ a urmatŭ póte în cea mai mare parte independentŭ de către voința și ținuta lorŭ.

Junimea română din parte-i n'a fostŭ nicĭ ea la înălțimea situațiunei, n'a cunoscutŭ nicĭ ea misiunea sa, pe care cu tótă negligiarea ei trebuia sĕ o înțelégă cu totulŭ altmintrelea dela 1865 încóce.

Bărbații literațĭ și scriitorĭ eminențĭ ai națiunei române destulă silință șĭ-au datŭ a deștepta junimea în sensŭ naționalŭ, a-o îndemna pe calea istorică-patriotică și istorico-națională, pentru că cunoscură, că cunóscerea istoriei patriei și a națiunei este motorulŭ principalŭ alŭ patriotismului și alŭ entusiasmului național la junimea tuturorŭ popórelorŭ civilisate. Dér junimea nóstră — nevorbindŭ de escepțiunĭ — nu a fostŭ și chiar și până astăḑi nu este pe deplinŭ pĕtrunsă de principiulŭ istoricŭ alŭ vieței nóstre, sĕu de este cumva pĕtrunsă nu urméză convincțiunei câștigate, lavéză în drépta și 'n stânga, sĕ încovóiă ca trestia la cea mai mică suflare a vêntului.

Insĕ și mai multŭ, numĕrulŭ tinerilorŭ acelora nu este micŭ, carĭ în órba lorŭ închipuire, în înfumurata lorŭ părere despre sine și genialitatea sa, vorŭ sĕ rĕstórne basa istorică de până acum a desvoltării poporului românŭ, fără a pute pune alta în locŭ, se punŭ pe terenulŭ negațiunei. Tinerilorŭ acestora le ḑicemŭ: Stațĭ pe locŭ și cugetațĭ ce facețĭ, negațiunea este mórte și închipuirea de sine prea mare e mama trândăviei, sorgintea căderii!

Aparițiunea de disarmoniă între ideile bĕtrâne și tinere, între timpulŭ mai vechiu și nou, adevĕratŭ că se manifestă la tóte celelalte națiunĭ ale Europei. Dér la acestea caracterulŭ ei este mai multŭ socialŭ; însĕ în cestiunea esistenței lorŭ naționale toțĭ suntŭ una și nedespărțițĭ; ear la noi Românii neînțelegerea aceea însémnă dărăpănarea, destrucțiunea corpului nostru politicŭ-naționalŭ.

Cestiunea armoniei între bĕtrânii și tinerii noștri e cestiunea punerii în echilibru a elementelorŭ de putere națională internă. Fără acestŭ echilibru nu póte fi partidă națională bine organisată și disciplinată, nu póte fi progresŭ naționalŭ.

Trebue sĕ se facă odatŭ finitŭ acestei stări, care ne amenință organismulŭ naționalŭ cu destrămare. Inițiativa marelui opŭ alŭ reconciliării interne, alŭ reorganisării și disciplinării corpului nostru naționalŭ trebue sĕ fiă luată neapĕratŭ de către junime".....

Călĕtoria prințului de Coburg.

Prințulŭ Ferdinand alŭ Bulgariei, însoțitŭ de mamă-sa, principesa Clementina de Coburg, vrêndŭ sĕ mérgă dela Sofia spre Vărna, în călĕtoria sa pe Marea-négră a fostŭ amenințatŭ de unŭ periculŭ fórte seriosŭ. O furtună grósnică se iscă pe mare și se slobodi o întunecime orbitóre. In urma acésta prințulŭ cu princesa, la cererea căpitanului corăbiei, au fostŭ nevoițĭ a se sui într'o barcă. Abia se așeḑară însĕ pe miculŭ vasŭ și furtuna luă nisce dimensiunĭ atâtŭ de marĭ, încâtŭ erau p'aci sĕ se cufunde. Numai cu celŭ mai mare periculŭ alŭ vieței putură sĕ ajungă la Varna, de care altmintrelea erau fórte aprópe și unde ajunseră udațĭ până la piele.

In Varna 'i s'a făcutŭ prințului și princesei o primire strălucită. De aci au călĕtoritŭ Altețele lorŭ la Rusciucŭ, la Sistovŭ și în urmă la Lompalanca, de unde prințulŭ s'a reintorsŭ îndĕrĕt la Sofia, ér mamă-sa principesa Clementina de Coburgŭ șĭ-a continuatŭ calea spre Viena, însoțită de contele Grenaud, prim-mareșalulŭ de curte, de fiica acestuia, secretarulŭ Stancioff, unŭ medicŭ și unŭ bucătarŭ.

Primirea ce s'a făcutŭ pĕrechei princiare în orașele bulgăresci a fostŭ entusiastă. Rusciuculŭ mai virtosŭ a escelatŭ în privința acésta. Peste 600 de buchete de florĭ li-s'au presentatŭ aci călĕtorilorŭ princiarĭ, întréga inteligență a orașului, autoritățile bisericescĭ și militare cu musica li-au eșitŭ înainte spre întimpinare făcêndu-le o primire atâtŭ de imposantă, încâtŭ se ḑica că nicĭ-odată nu-i s'a mai făcutŭ în Bulgaria o asemenea primire.

Ungaria și resboiulŭ.

Deputatulŭ dietalŭ alŭ cercului electoralŭ Sasca, d-lŭ *Ioanŭ Asboth*, despre care scimŭ că este alesŭ în loculŭ d-lui Vincențiu Babeșŭ, făcŭ o dare de sémă alegĕtorilorŭ sĕi, ḑicêndŭ între altele:

Cu câtŭ durézăj mai multŭ pericululŭ amenințătorŭ alŭ rĕsboiului, cu atâtŭ ministerulŭ de rĕsboiu se vede mai multŭ îndemnatŭ a recurge la mijlóce de precauțiune mai radicale. Este deja alŭ 2-lea anŭ de când, pe lângă bugetulŭ obicînuitŭ ordinarŭ și extraordinarŭ alŭ armatei, nĭ-se cere unŭ creditŭ și mai extra-ordinarŭ, pe care ar trebui sĕ-lŭ votăm ca fond secret de disposițiune. Acestŭ creditŭ așa numitŭ extra-ordinarŭ a încărcatŭ economiile statului cu 30 de milióne. Este sigurŭ, că decă se vorŭ continua stările de astăḑĭ, ele vorŭ aduce asupra contribuabililorŭ nisce sarcinĭ așa de marĭ, încâtŭ față cu ele sarcinele de aḑĭ vorŭ păré că suntŭ ușóre.

Fost'au și de aceia, carĭ credeau că deja pacea e asigurată, de vreme ce noulŭ împĕratŭ germanŭ călĕtoresce în

Rusia. Situațiunea Europei însĕ nu se schimbă așa ușorŭ și așa de repede, cum e schimbă scirile prin diare. Unŭ pasŭ pacînicŭ, ba chiar prietinosŭ, nu este de ajunsŭ pentru a face pe Rusia ca sĕ uite ciuntarea ce a suferit'o în consciința și situațiunea sa de mare putere în cestiunea Bulgariei... Oricâtŭ de aplecatŭ ar fi spiritulŭ rusescŭ spre fantasiă, unŭ astfelŭ de fantasticŭ însĕ nu va esista, care sĕ credă, că Rusia prin o visită va pute sĕ profite deodată în o cestiune, în care până acum 'i s'a cerutŭ sĕ facă concesiunĭ. Europa se pocăesce astădĭ pentru pĕcatulŭ, că încredĕndu-se în nefericita alianță a celorŭ trei împĕrațĭ, a concesŭ, ba încă chiar a ajutoratŭ amestecŭlŭ armatŭ alŭ Rusiei în afacerea poporelorŭ balcanice, unde singura resolvire potrivită a cestiunei orientale o constitue principiulŭ, că Balcanii suntŭ ai poporelorŭ balcanice, care amĕsuratŭ desvoltărei lorŭ naturale îșĭ facŭ treburile lorŭ fără nicĭ unŭ amestecŭ străinŭ.

De aceea, pe lângă tóte semnele de pace, pe lângă tóte încercările de a susține pacea și pe lângă tóte declarațiunile de iubire de pace, rĕsboiulŭ totușĭ este inevitabilŭ, deórece s'au născutŭ nisce pretenții, cărora diplomații de anĭ de dile se silescŭ a le satisface, dér nu au pututŭ din simpla causă, că abia se póte închipui că ar esista unŭ mijlocŭ de împăciuire.

Decă însĕ o împăciuire nu se póte mijloci, atuncĭ nu rĕmâne altă cale, decâtŭ rĕsboiulŭ, căcĭ unde lucrurile stau astfeliu și unde din punctulŭ sĕu de vedere fiăcare parte are dreptate, acolo numai după încercarea puterei armelorŭ se póte hotărî lucrulŭ în favorulŭ orĭ defavorulŭ unei părțĭ; ba nu numai unde e vorba de interese, ci unde e vorba și numai de consciință, decă acésta este în adevĕrŭ vătĕmată orĭ și numai decă se crede că este vătĕmată, în asemenĭ casurĭ poporele tocmai așa ca și singuraticii, carĭ au consciința de sine: suntŭ în stare sĕ recurgă la arme fără a ține sémă, că pe a căruĭ parte va fi învingerea.

Nu încape îndoélă, că tocmai acum lucrurile s'au întorsŭ mai spre pace. Tênerulŭ împĕratŭ germanŭ prin călĕtoria sa face o mare încercare de împăciuire. S'au începutŭ pertractărĭ de-o seriósă înțelegere între ei. Însĕ pericululŭ rĕmâne. Nicĭ până acum pericululŭ n'a constatŭ în lipsa intențiunilorŭ pacînice, ci este ascunsŭ într'o situațiune care îșĭ are pedecile sale interne, pentru carĭ o înțelegere pacînică nu s'a pututŭ mijloci până acum și carĭ pedecĭ e imposibilŭ a-le delătura. Probabilŭ că nicĭodată n'a esistatŭ unŭ Țarŭ mai iubitorŭ de pace, de cum este Țarulŭ actualŭ. Dér decă nicĭ încercările de pace ce se facŭ acum nu ar succede, atuncĭ rĕsboiulŭ, care până acum s'a totŭ amânatŭ, va fi iminentŭ.

Etă, acésta este situațiunea, acestea suntŭ causele pentru carĭ până atuncĭ, până când interesele nóstre nu suntŭ asigurate pe cale pacînică, trebue sĕ aducemŭ chiar și cele mai colosale jertfe pentru a ne pregăti de rĕsboiu, trebue sĕ ne pregătimŭ așa, ca și numai noi de noi sĕ-lŭ putemŭ purta.

SCIRILE DILEI.

„Armeeblatt“ anunță, că cu ocasiunea avansamentului estra-ordinarŭ ce se va face în armată cu ocasiunea nascerei Maiestății Sale, *vorŭ fi înaintațĭ 900 de oficerĭ*, ér nu numai 600, precum era vorba mai nainte.

* *

„Românulŭ“ scrie, că d-lŭ *Alexandru Odobescu*, delegatulŭ universității din Bucurescĭ la serbările din Bologna, ii s'a conferitŭ în presența Suveranilorŭ Italiei și a sute de învĕțațĭ venițĭ de prin tóte părțile lumei, diploma de *doctorŭ de onóre alŭ universității bolognese.*

* *

D-lŭ advocatŭ *Dr. Georgiu Ilea* a fostŭ întrodusŭ în lista camerei advocațiale din Alba-Iulia și șĭ-a deschisŭ cancelaria în Baia de Crișŭ.

* *

În districtulŭ comisariatului de finance din Alba-regală, în urma scumpirei tutunului, s'au incassatŭ în luna lui Iunie pe țigărĭ și tăbacŭ *mai puținŭ cu 18.000 fl.* ca în luna Maiu.

* *

Diarele italiane pretindŭ, că decă divorțulŭ între Regele Milanŭ și regina Natalia se va pronunța — ceea ce este forte puținŭ sigurŭ — *Regele Milanŭ va lua de soțiă pe o vĕră a sa*, principesa Catargi (?), ér nu o principesă germană, după cum au disŭ unele diare vienese.

Financele Budapestei și peste totŭ ale Ungariei.

Din o statistică publicată în „Egyetértés“ aflămŭ, că capitalulŭ în acțiunĭ alŭ tuturorŭ băncilorŭ din Budapesta face 45·4 milióne fl. Capitalulŭ tuturorŭ băncilorŭ din țéră nu constitue nicĭ jumătate din acéstă sumă. Mai adaugemŭ, că fiăcare sută de florinĭ aduce pe anŭ unŭ profitŭ curatŭ de 12·4 fl., dintre carĭ subtragĕndu-se sumele destinate pentru capitalulŭ de reservă și alte scopurĭ, rĕmâne totușĭ o dividendă de 9·1%. În comparațiă cu alte țérĭ, profitulŭ acesta este colosalŭ, ceea ce arată mai pe susŭ de tote lipsa spiritului întreprindĕtorŭ, căcĭ în acele țérĭ, unde ómenilorŭ le place mai bine sĕ întreprindă cu banii lorŭ unŭ negoțŭ orĭ alt-ceva, banii depușĭ pe la băncĭ în acțiunĭ nu potŭ sĕ aducă unŭ profitŭ mai mare de 4, orĭ celŭ multŭ 5 la sută. Depunerile tuturorŭ institutelorŭ de economii din Budapesta erau la finea anului trecutŭ de 122 milióne florenĭ cu 4—5%. Acésta e o sumă frumósă de banĭ și din ea ar conchide omulŭ, că poporațiunea din Ungaria nu este tocmai așa de săracă precum se vorbesce. Dér o altă statistică arată, că importulŭ Budapestei este mai mare decâtŭ esportulŭ și prin urmare rubrica acésta nu numai că nu este îmbucurătóre, dér chiar din contră, ea arată că locuitorii Budapestei se sĕrăcescŭ pe di ce merge.

Ceea ce se dice în privința acésta despre locuitorii din Budapesta, în genere se referesce asupra țĕrei întregĭ. Țéra șĭ-a contrasŭ datoriile sale din străinătate și ca interese după aceste datorii Ungaria plătesce pe anŭ aprópe *100 milióne florenĭ*. Acéstă colosală sumă de banĭ, ce în fiă-care anŭ trece peste granițele țĕrei, suntŭ perduțĭ pentru Ungaria.

Critica situațiune financiară a Ungariei apare și din împrejurarea, că pe când suma tuturorŭ datoriilorŭ de statŭ ale Ungariei se socotesce cu 1500 milióne fl., pe atuncĭ în proprietatea băncilorŭ din Budapesta se află cu totulŭ numai 50 milióne în hârtii de valóre.

În fine amintimŭ, că împrumuturile ipotecare, va sĕ dică datoriile proprietarilorŭ, crescŭ colosalŭ. Este adevĕratŭ, că dela 1877 până la 1887 depunerile au crescutŭ dela 70 la 122 milióne, dér și aceea este adevĕratŭ, că în acelașŭ timpŭ împrumuturile ipotecare au crescutŭ dela 93 la 207 milióne. Va sĕ dică proprietarii au sporitŭ datoriile în mĕsura de 2 orĭ așa de mare, de cum afostŭ în acelașŭ timpŭ câștigulŭ întreprinderilorŭ speculative, ale comerciului industriei etc.

Natalia și Milanŭ.

Se scrie din Viena diarului le Temps: Iată carĭ sunt motivele neînțelegereĭ dintre regele Milan și regina Natalia, luate dintr'unŭ isvorŭ forte autorisatŭ.

Ele se reducŭ la intrigĭ de femei. Regele Milanŭ avea legăturĭ cu o vĕră a lui, pe care regina o luase la dénsa și în care avea mare încredere. Intriga devenise așa de visibilă pentru tótă lumea, că regina nu putŭ sĕ închidă ochii și concediă pe acea domnișóră. Din acestŭ minutŭ despărțirea se făcuse. Regele ca sĕ aibă mai multă libertate, îndemnă pe Natalia sĕ facă acea călĕtoriă în Crimea, la care până atuncĭ nu voise sĕ consimtă. Regina cunoscĕnd tendințele politice ale soțului sĕu și cam îngrijată de primirea ce i s'ar face în Rusia, luă informațiunĭ și i se rĕspunse că ar fi primită cu plăcere. Ea plecă. Câte-va lunĭ în urmă se întêmplă acea scenă despre care se vorbi și în diare: În dioa de Pașcĭ, când tótă lumea se sĕruta dicĕndŭ: Hristosŭ a înviatŭ, regina trecŭ pe lângă soția unuĭ ministru strĕinŭ, de religie ortodoxă, prefăcĕndu-se că nu o vede. A doua-di primi o scrisore dela rege, în care 'i spunea, că decă nu șciă sĕ-șĭ împlinéscă datoriile de regină, ar face mai bine sĕ plece. Atuncĭ făcurĕ unŭ actŭ pe care 'lŭ semnară amêndoi, dimpreună cu doi din miniștri și care constituia unŭ *modus vivendi*, pe care regele a voitŭ sĕ-lŭ strice în urmă, dér pe care regina îlŭ consideră ca valabilŭ. În acestŭ actŭ se convenise ca copilulŭ sĕ stea vre-o câteva dile cu regele, până ce regina se va întórce dela țéră și pe urmă sĕ petrécă iarna cu mamă-sa, unde va alege ea; ér la întórcere se se reguleze definitivŭ situația.

Câte-va dile după plecarea reginei, Milanŭ îi scrise, că din causa căldurei părăsesce capitala și plécă cu copilulŭ în Ungaria. Regina comandă unŭ trenŭ specialŭ, ilŭ ajunse, reclamă copilulŭ și se duse cu dênsulŭ la Baden și pe urmă la Florența, unde petrecŭ tótă iarna. În primăvéră scrise că se întórce în țéră. Regele alergă la Viena și'i spuse, că era imposibilŭ sĕ se întórcă, căcĭ ar fi primejdiosŭ pentru copilŭ. — „Dute la Wiesbaden, îi dise, și peste 6 sĕptĕmânĭ voiu vede“.

Peste șase sĕptĕmânĭ regina cerŭ sĕ aducă ea singură copilulŭ, scriindu-i: „Mĕ aștepŭ sĕ îmĭ mai predicĭ vre-o catastrofă, ca sĕ mĕ împedecĭ de a veni“.

Regele 'i rĕspunse:

„După doi-spre-dece anĭ mĭ-am făcutŭ convingerea, că nu ne putemŭ înțelege: chiar prin scrisorĭ nu ne înțelegem: mai bine sĕ se sfârșéscă“, și ii anunță că cere divorțulŭ. Regina rĕspunse, după cum se scie, protestândŭ. Milanŭ, care a congediatŭ trei ministere de diferite nuanțe, carĭ se opuneau la divorțŭ, până a găsitŭ unulŭ docilŭ, nu luă în considerațiă protestarea reginei. Stăruĭ pe lângă autoritățile bisericescĭ sĕ pronunțe divorțulŭ: acestea resistară și resistă încă, cu tóte cele ce se spunŭ.

Regina, șciindŭ tóte acestea, nu voi sĕ priméscă pe episcopulŭ Demetrius, care dicea că vine ca împăciuitorŭ și care de sigurŭ era însărcinatŭ sĕ îi dea o citațiă de înfățișare înaintea tribunalului eclesiasticŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cum amŭ învĕțatŭ românesce.*)

Pe când uitasemŭ că suntemŭ Românĭ și că avemŭ și noi o limbă, pe când ne lipsea și cărțĭ și tipografiă; pe când tótă lumea se aruncase în dași și perispomenĭ ca babele în cățeĭ și motanĭ, căcĭ la șcóla publică se învĕța grecesce; când în sfĕrșitŭ literatura românésca era la darea sufletului: câțĭva boerĭ bĕtrânĭ rugințĭ în românismŭ, neputêndu-se deprinde cu frumósele dicerĭ *parigorisescŭ, catadicsescŭ* ș. a. tóte în *escŭ* create de diecii visteriei, — pentru că atuncĭ între ei se plodea geniulŭ — ședea triștĭ și jălea perderea limbei uitându-se cu dorŭ spre Buda séu Brașovŭ, de unde le venea pe totŭ anulŭ călindare cu povești la sfĕrșitŭ și din când în când câte o broșură învĕțătóre meșteșugului a face zaharŭ din ciocălăi din cucuruzŭ, séu păue și crochmală de cartofle.

Totŭ însĕ mai era o șcólă — pe care acești bunĭ bĕtrânĭ o privea ca pe singurŭ asilulŭ prigonitei limbĭ. Școlă unde se învĕța numai românesce, aprópe de Iașĭ, la Socola.

Tatălŭ meu era unulŭ din Românii aceștia. Nu eșia nicĭ unŭ călindarŭ, care sĕ nu-lŭ aibă elŭ ântéiu, nicĭ o carte bisericéscă, care sĕ n'o cumpere, nicĭ o istoriă, care sĕ nu pună sĕ 'i-o prescrie.

Într'o di, viindŭ dela șcólă, l'am găsitŭ cu o mare carte în folio dinainte. Cetește'mĭ, îmĭ dise, o viĕță d'ale sfințilorŭ din cartea acésta.

— Iartă-mĕ părinte, eu nu pociu ceti românesce.

— Cum! apoi dér ce înveți tu?

— Elinesce, am rĕspunsŭ păuninu-mĕ. De vrei sĕ-ți cetescŭ tótă tragedia Ecuvei din Euripidŭ, unde e acestŭ frumosŭ chorŭ a Troienelorŭ pe care ilŭ șciu pe dinafară.

Αὔρα, ποντίας αὔρα,.......

— Póte sĕ fiă frumóse acele ce tu spui, dise tatălŭ meu, dér e rușine sĕ nu șcii limba ta! mâne vei veni cu mine la Socola de unde am primitŭ unŭ răvașŭ prin care mĕ poftescŭ la ecsamenŭ. Voiu vorbi pentru tine cu dascalulŭ, care e unŭ omŭ pré învĕțatŭ, și nu mĕ îndoescŭ, că tu te vei sili a învĕța degrabă pentru-că șcii, că acésta îmĭ face mulțămire.

— O! negreșitŭ! am rĕspunsŭ cu bucuriă.

Ne întârdiesemŭ a doua di, căcĭ când amŭ ajunsŭ, amŭ găsitŭ ecsamenulŭ pe la sfârșitŭ. Sĕ cercetase istoria, geografia ș. a.

Sala era plină. Auditoriulŭ se alcătuia mai vĕrtosŭ din dame bĕtrâne, mume a băeților, care asculta într'o religiósă tăcere.

Profesorulŭ românŭ, avea unŭ nasŭ cu totulŭ anti-romanŭ căcĭ lasŭ că era grozavŭ de mare, dér apoi era cârligatŭ, încâtŭ semĕna mai multŭ a proboscidă decâtŭ a nasŭ. — „Preevgenicoșilorŭ „boierĭ și cocóne — dicea elŭ — am „avutŭ cinste a înfățișa Dvóstre prohori„siride ucenicilorŭ mei în istoriă, cetire, „scriere, aritmetică. Acum voiu avé „cinste a vĕ arăta, că limba nóstră pe „care toțĭ socotŭ că o sciu, dér nimenĭ „nu o scie cum se cade, nu este fără „gramatică, fără sintacsis și fără orto„grafiă; ci mai alesŭ în acestŭ pontŭ alŭ „ortografiei întrece pe multe altele! Două „pilde voiu arăta“.

Sfârșind îșĭ puse ochilarii, tinse tabla négră, și chemândŭ unŭ băiatŭ ca de nouă anĭ, îi dete condeiulŭ de credă în mână.

Băiatulŭ scrise:

Fată Sarră!
Eu 'țĭ-am disŭ aseră
Sĕ vedĭ oulŭ cum se sară.

„Pre-evgenicoșilorŭ, urmă profeso„rulŭ, vedețĭ că tóte aceste frasise sĕ „sfârșescŭ cu s a r ă, dér au deosebire în „scrisŭ. Asemenea vețĭ vedé și la a doua „paradigmă“. — Băiatulŭ mai scrise.

Maica mea e vie;
Șade totŭ la vie;
Mâne a sĕ vie.

Dascalulŭ tinse brațulŭ spre cuvintele scrise cu unŭ gestŭ mărețŭ. Gestulŭ acesta fŭ ca isbucnirea unei mine. Bărbațĭ, femei, copii, toțĭ săriră și se

*) Tractatulŭ de mai susŭ este scris de fericitulŭ *Costache Negruți*, și a fostŭ publicatŭ în „Fóia pentru minte, inimă și literat. nr 24 dela 10 Decemvre 1838. Făcêndu-se amintire de acéstă interesantŭ tractatŭ asupra stării de pe atuncĭ a românismului în Moldova în prefața numĕrului festivŭ alŭ „Gaz. Transilvaniei“ dela 1 Ianuarie 1888, mai mulțĭ șĭ-au esprimatŭ dorința sĕ-lŭ reproducem în totuaĭ cum a fostŭ publicatŭ acum cincĭdecĭ de anĭ, deórece puținĭ vorŭ mai dispune adĭ de numerii „Fóiei“ din 1838. *Red.*

Cătu despre divorțulŭ în sine, afacerea nu înainteză de locŭ, cu tóte versiunile care circulă. Intre consistoriu și sinodŭ, compusŭ de mitropolitulŭ de Belgradŭ și de episcopii de Nișŭ și Zica, există conflictŭ. Sinodulŭ dice că nu e competentŭ. Consistoriulŭ e de ideă, că unŭ divorțŭ între persóne înalte reclamă o instanță mai mare. Din Belgradŭ însĕ totŭ se afirmă, că sinodulŭ s'a declaratŭ competinte și că afacerea merge înainte.

„National Zeitung“ susține, că regina n'a fostŭ espulsată din Germania. Regina a fostŭ numai invitată de prefectulŭ poliției sĕ părăsescă Wiesbaden 5 óre după plecarea fiului ei. Décă nu s'ar fi conformatŭ acestui ordinŭ, ar fi plecatŭ de sigurŭ cu sila. Numerile din „Pester Lloyd și „Neue freie Presse“ carĭ au publicatŭ articole favorabile reginei Nataliei, au fostŭ secvestrate la Belgradŭ. Décă se va pronunța divorțulŭ, regele va trebui sĕ restitue destrea, care se urcă la 9 milióne de lei.

„Fanfulla“ din Roma primesce din Parisŭ o telegramă, prin care se afirmă că în Serbia s'ar fi pregătindŭ o revolutiă pentru rĕsturnarea lui Milanŭ și proclamarea Nataliei ca regentă. Se facŭ demonstrațiunĭ contra lui Proticĭ, autorulŭ principalŭ alŭ dramei dela Wiesbaden.

Dela camera de comerciu.

Darea pe zaharŭ. In urma unui decretŭ alŭ ministeriului de finanțe reg. ung., camera de comerciu și industriă din locŭ atrage atențiunea celorŭ interesațĭ, că pentru provisiunile de zaharŭ despre carĭ începĕndu cu 1 Augustŭ a. c. trebue sĕ se facă arătare la respectivulŭ oficiu financiarŭ, nu este de plată *nicĭ darea de consumŭ și nicĭ vro intregire a acestei dărĭ*, și că acéstă arătare are numai de scopŭ, ca sĕ se pótă fixa venitulŭ curatŭ, care s'ar pute ajunge din darea pe zaharŭ în periodulŭ 1887-88.

Ferŭ și articole de ferŭ pentru armata c. r. In biroulŭ camerei de comerciu și industriă a Brașovului sĕ află espusă spre informațiune lista prețurilorŭ cu carĭ se contracteză liferațiunea de ferŭ diferitŭ și soiurĭ diferite de metale (table de ferŭ, sîrmă, cuie, niturĭ, țínte, topóre, lanțurĭ, cătarămĭ etc.) precum se recerŭ pentru depoulŭ arsenalului de artileriă c. r. din Viena.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 27 Iulie. Din Copenhaga se semnaléză o schimbare surprindĕtóre a opiniei publice în favórea Germaniei.

Stockholm, 27 Iulie. Impĕratulŭ Germaniei a sositŭ aicĭ la órele $12^3/_4$ din ḑi. Elŭ fu salutatŭ cu entusiasmŭ de mulțimea de poporŭ adunatŭ. Orașulŭ este împodobitŭ cu stindarde.

Petersburgŭ, 27 Iulie. In cercurile diplomatice predomină părerea, că întrevederea a adusŭ cu sine apropierea Germaniei de Rusia. Ea a avutŭ resultate îmbucurătóre carĭ dau espresiune intențiunilorŭ eminamente pacĭnice ale ambilorŭ monarchĭ, prin care împrejurare se delătură îngrijirea de complicațiunĭ internaționale pentru viitorulŭ celŭ mai apropiatŭ.

Sofia, 27 Iulie. Relațiunile între cabinetŭ și partide s'au mai îmbunĕtățitŭ.

Mostar, 27 Iulie. Din Muntenegru se anunță din isvorŭ autenticŭ, că căpitanulŭ de bandă Bobricĭ s'a dusŭ în localitatea Andreievicĭ spre a pregăti o rescólă în Novibazar orĭ Herțegovina.

Belgradŭ, 27 Iulie. Circulă sgomotulŭ despre nisce diferințe între Regele și Mijatovicĭ cu privire la conchiămarea Scupcinei. Faima despre întrevederea Regelui cu prințulŭ de Coburg nu se adeveresce.

Potsdam, 27 Iulie. *Impĕrătésa a născutŭ* aḑĭ diminéță pe la órele $1^1/_2$ unŭ *prințŭ.*

Scirĭ polițienescĭ. In ḑilele trecute s'a perdutîn „Poiana Florii“ un cal (Ponny, negru, de 5 anĭ). Décă cineva l'ar fi prinsŭ sĕ încunosciințeze despre acésta căpitănatulŭ orășenescŭ. — In strada Vămii s'a aflatŭ o legătură de chei de Wertheim. Celŭ ce le-a perdutŭ sĕ se anunțe la direcția poliției.

DIVERSE.

Celŭ mai vechiu husarŭ. Cu dreptŭ cuvêntŭ locuitorulŭ din Barcs, Franz Nagy, se póte numi bĕtrânŭ deja; de 10—12 anĭ susține elŭ, că are 132 de anĭ. După cum se spune, elŭ încă pe timpulŭ Mariei Theresie era husarŭ bĕtrânŭ și cu ocasiunea suirei ei pe tronŭ ar fi eșitŭ și elŭ cu divisiunea sa. In ceea ce privesce afirmarea lui nu se póte sci cu siguranță, deóre-ce matriculele din Csokonya, unde s'a născutŭ elŭ, fură nimicite. Se scie însĕ dela cei mai bĕtrânĭ ómenĭ, carĭ din copilăriă încă îșĭ aducŭ aminte, că elŭ era încă de atuncĭ omŭ fórte înaintatŭ în vêrstă. După unŭ servițiu de 40 de anĭ în rĕsboiulŭ francesŭ, primi elu dela unŭ oficerŭ francesŭ o grea rană, așa că deveni neaptŭ de a mai servi. Elŭ primi o pensiă de 36 fl., pe carĭ și acum îi capătă. Bĕtrânulŭ se ține încă în putere numai vederea 'i s'a slăbitŭ.

Femeia care flueră. O nouă varietate de artiștĭ musicală va rĕsări în Europa. D-na Shaw, o americană, o brună frumósă, a debarcatŭ la Londra, unde face furorĭ cu fluerarea artistică a bucăților musicale cele mai alese. Se pare că eserciţiulŭ a desvoltatŭ fórte multŭ muschii pieptului, căcĭ fluerătórea are un bustŭ minunatŭ. Deși fluerulŭ ei póte rivalisa cu fluerulŭ unei locomotive orĭ alŭ unui agentŭ de poliţiă, preferă fluerarea dulce a salonului, când șueră acompaniată pe clavirŭ de d-na Campbell. D-na Shaw a entusiasmatŭ publiculŭ din Londra, și prințulŭ de Galles a venitŭ sĕ o audă. Fluerătórea e însoțită de 4 copii ai ei, nisce fetițe pe care nu le strigă pe nume ci le chémă fluerândŭ. Cele patru fetițe flueră și ele fórte frumosŭ.

Emanciparea femeilorŭ. Ḑilele trecute s'a ținutŭ la Chicago o mare întrunire de femei, carĭ discutau cu multă vehemență asupra nedreptăței ce se face sexului frumosŭ, neaducêndu-lŭ în luptele electorale. „Bărbații, tuna o oratóre de pe înălțimea tribunei, ne credŭ în tóte privințele inferióre loră. Parlamentulŭ ne este închisŭ, la alegerĭ ne este interḑisŭ de a ne pronunța și noi și tóte funcțiunile statului suntŭ usurpate de secsulŭ celŭ tare. Tare? De ce? Sĕ ne priméscă în armată și sĕ vedemŭ décă în casŭ de rĕsboiu nu ne vomŭ face datoria alăturea cu bărbații. Cine susține că ne lipsesce curagiulŭ?... In momentulŭ acestŭ, unŭ șorece mare eși de sub tribuna pe care vorbea oratórea. Cu unŭ strigătŭ de grózá oratórea sări peste rampă și se repeḑi la ușă. Unŭ șorece!... Unŭ șórece!... resuna în tóte părțile. Se făcu o învălmășelă mare, câteva femei leșinară, ér celelalte o luară la fugă. Și câte-va minute sala era gólă, meetingulŭ se sfêrși, ér șorecele rĕmase singurŭ stăpânŭ pe situațiă.

„Azienda“, societate austro-francesă de asigurațiune pe viéță și rente. Sub conducerea președintelui Principele Constantinŭ Czartoryski s'a ținutŭ la 18 l. tr. a V adunare generală a acestei societățĭ. Darea de sémă a d-lui directorŭ Dr. I. Klang constată, că desfășurarea afacerei în anulŭ 1887 a făcutŭ progresele cele mai îmbucurătóre. S'au realisatŭ polițe nouĕ asupra unui capitalŭ de asigurare de 5,100.853 fl., și stoculŭ de asigurare cu încheerea anului a fostŭ în totalŭ de fl. 36,628.579. Intre afacerile nouĕ nu se mai află nicĭ Asociațiunĭ, nicĭ contra-asigurărĭ, și constau acestea esclusivŭ din asigurărĭ în casŭ de mórte și pe viéță. Venitulŭ premielorŭ a fostŭ de fl. 857,551.69 și a sporitŭ față cu anulŭ trecutŭ cu fl. 48·560. 17 cr. Intrările totale au fostŭ de fl. 5,015,694 48 cr. Plățile pentru contracte de asigurare au recerutŭ prea considerabila sumă de fl. 1,160,501. Cu tóte acestea au sporitŭ reservele premielorŭ la fl. 4,102,696. 36 cr. față cu fl. 186,745.60 din anulŭ trecutŭ. Tóte spesele de afacerĭ s'au înregistratŭ pe deplinŭ în contulŭ cheltuelilorŭ și s'au scădutŭ cu desĕvîrșire. Adunarea generală a hotărîtŭ împărțirea unei dividende de 4%.

„Azienda“, societate austro-francesă pentru asigurărĭ elementare și de accidente. In adunarea general a V ținută la 18 l. tr. sub președința Principelui Calixt Poninski, a raportatŭ d-lŭ directorŭ Denis Sienkiewicz darea de sémă pro 1887. Raportulŭ constată în tótă privința resultatulŭ favorabilŭ alŭ anului espiratŭ și accentuéză, că cu deosebire clientela despărțĕmêntului de asigurare contra incendiului a sporitŭ într'unŭ modŭ fórte îmbucurătorŭ. Venitulŭ premielorŭ pentru asigurărĭ contra incendiului a fostŭ de 2.557,289 fl. 33 cr., contra grindinei 657,948 fl. 97 cr., asigurărĭ de transportŭ 525,342 fl. 44 cr. Intrarea totală, adăogându-se reservele, a fostŭ de 4.690,963 fl. 46 cr. In potriva acestora stau distribuirile pentru despăgubirea daunelorŭ și a contra asigurărilorŭ 4.331.101 fl. 71 cr. Cu încheierea anului a fostŭ suma *totală a Reservelorŭ, fără privire la capitalulŭ acțiunilorŭ*, 1.160,944 fl. 51 cr. Câștigul curatŭ, după facerea tuturorŭ scădămintelorŭ 103,863 fl. 13 cr. și adunarea generală a hotărîtŭ a se distribui după îndeplinirea dotațiunilorŭ provedute în statute o dividendă de 5%.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 23 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vend.	8.74
Argintŭ românescu .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			
Bonurĭ croato-slavone		104.—		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.65
Renta de hârtiă 5%	89.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.25
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	105.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.70
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Mărcĭ 100 împ. germane	61.02
Londra 10 Livres sterlinge	124.65
Imprumutulŭ cu premiulu ungurescu	130.60
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de argintŭ austriacă	82.35
Renta de aurŭ austriacă	112.40
Losurĭ din 1860	139.80
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	305.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	308.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

apropiară de tablă, strigândŭ: bravo, de răsuna sala.

Mumele uimite suspina subtŭ bonetele înhorbotate. Lacrĕmĭ de bucurie isvora din ochii lorŭ, odată frumoșĭ póte, dér acum stinșĭ și împregiurațĭ de unŭ cercŭ purpuriu; aste lacrĕmĭ străcurându-se pe lângă sbârciturile nasului ca pe nisce uluce fireștĭ ajungea subtŭ buza de desubtŭ, unde barba întórsă înlăuntru le opria ca o stavilă. Bunele bĕtrâne nu se putea dumeri cum de suntŭ atâtŭ de învĕțațĭ drăguții lorŭ, și clătindŭ din capŭ, privia pe dascălŭ ca pe o ființă supranaturală. Bărbații îlŭ fericita, îi mulțămia, îi striga aferim de se sguduia păreții; și bĕtrânulŭ socoleanŭ doborâtŭ subtŭ grindina laudilorŭ șĭ-a aferimelorŭ, se lăsase pe unŭ scaunŭ unde'lŭ împregiurase copii, amețitŭ, cuprinsŭ, hrăpitŭ ca acelŭ împĕratŭ romanŭ ce striga la mórtea sa:

Je sens que je deviens dieu!

Ce făceamŭ eu în vremea acésta? eu rămăsesemŭ încremenitŭ cu ochii holbațĭ, cu gura căscată, căcĭ nu înțălegeamŭ nimicŭ, eu care mĕ țineamŭ că șciu ceva! Dascălulŭ acesta luă în ochii mei unŭ chipŭ măreţŭ, academicŭ, înaltŭ, neînțelesŭ ca și sinonimele sale; mi-se părea că vĕdŭ unŭ Platonŭ, unŭ Aristotelŭ... câtŭ mă umilise de tare! cum îmĭ căduse trufia! câtŭ mĕ simțeamŭ de micŭ în asemĕnare cu băiatulŭ acela, care scria Sară și Vie în trei osebite felurĭ!

Ne am întorsŭ acasă. Tatălŭ meu vĕdĕndu-mĕ gânditorŭ, mĕ întreba ce am?

— Gândescŭ la adênca erudeţiă a acestui dascălŭ.

— Adevĕratŭ, e unŭ omŭ plinŭ de șciințĭ, și l'am poftitŭ sĕ vie a 'țĭ da lecții de trei orĭ pe sĕptĕmână, de mâne va începe.

O câtŭ am rĕmasŭ de recunoscĕtorŭ bunului părinte pentru acéstă dorită veste!

Indată am gătitŭ caiete, condeie nouĕ, cernélă bună, nimicŭ n'am uitatŭ; întocmai ca bravulŭ soldatŭ care îșĭ perie uniforma, frécă bumbii, curăță armele în ajunulŭ bătăliei. Aceste pregătirĭ m'au ocupatŭ până séra când m'am culcatŭ gândindŭ la noulŭ dascălŭ, și judecândŭ, că cine n'a ave astfelŭ de nasŭ, precum era alŭ lui, nu póte fi învĕțatŭ.

A doua ḑi, profesorulŭ veni, și după acea de datoriă, bună diminéța! scóse din sînŭ o broșură cartonată cu hârtiă pestriță, ḑicêndu-mĭ cu unŭ zîmbetŭ plinŭ de încredere în sine: nădejduescŭ că ne vomŭ înțelege amêndoi. Acéstă filadă, nu suntŭ la îndoială că în puține ḑile o vei învĕța.

O! — am gânditŭ — acesta e negreșitŭ vre-unŭ ecstractŭ lesniciosŭ de sistema sa de învĕțătură. Am luat'o cu tótă cinstea cuvenită operei unui literatŭ, și deschiḑĕndu-o, am vĕḑutŭ că era — unŭ Abecedarŭ cu slove d'unŭ palmacŭ marĭ!

Am rĕmasŭ mutŭ de oțărire și de rușine.

Ce batjocură! sĕ mĕ pue pe mine, care nu eram unŭ copilŭ acum — aveam 13 anĭ — sĕ învĕțŭ a b c, pe mine care înțelegeamŭ pe Irodian din scórță 'n scórță! Acésta era unŭ afrontŭ pe care a mea cinste nu'lŭ putea mistui. Hotărîi sĕ-mĭ rĕsbunŭ și asta ideiă mĕ mai liniști.

In vremea acésta dascalulŭ îșĭ așeḑase ochilarii pe tronulŭ lorŭ — pare că privescŭ încă acei ochilarĭ țuguiațĭ pe nasulŭ lui uriașŭ ca unŭ turcŭ călare pe unŭ armăsarŭ roibŭ — trase tăbacŭ, strănută, tuși spre a'șĭ drege glasulŭ și începu rarŭ și cu dese pause:

„Netăgăduitŭ este, că omulŭ ne'nvĕțatŭ e ca unŭ copacŭ ne'ngrijitŭ. „care nicĭ o ródă nu aduce. Dreptŭ a„ceea, dascalulŭ este pentru unŭ tênĕrŭ „aceea, ce este și grădinarul pentru pomŭ: „îlŭ curăță la vreme séu ca plugariulu „bunŭ, care curăță de mărăcinĭ țarina „sa până a nu se sĕmĕna sĕmênța cea „bună.“

„După aceste parabole urmă: „Pen„tru a-țĭ paradosi limba românéscă după „tótă rênduiela spre a o sci cum se „cade, ca s'o învețĭ precum se cuvine, „trebue a începe dela începutŭ. Vei sci „decĭ că limba românéscă are 41 slove, „care se împartŭ în trei soiurĭ: glasnice, „neglasnice și glasnico-neglasnice, și a„anume, glasnice suntŭ: Az, Est, Ije, I, „On, U, ier (ă) ieactiu, io, (iu), îia, ia, „Ipsilon, Omega. Neglasnice: Buche, „Veade, Glagol, Dobru, Juvete, Zemne, „Kaku, Lude, Mislete, Naș, On, Pokoi, „Rîță, Slovă, Tverdŭ, Tîrța, Heru, Ksi, „Psi, Ți, Cerbu, Șa, Ștea, Thita, Țea.“ „Glasnico-neglasnice: Zalu, ierĭ, Ucu, în.“

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ și numeriĭ de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domniĭ, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Sz. 208 vhj.
1888.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbiróságnak 1888 évi 2293 számu végzésével 1888 év Május hó 28-ik napján fogarasi Grünfeld Sámuel javára, pojánai de a brázai havasokon tartozkodó Radu Nicolae ellen 73 frt tőke s ennek 1887 év Augustus hó 16 napjától járó 6% kamatai, az eddig összesen 40 frt. 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag be foglalt és 420 frt. becsült 9 darab ló és csiko, 100 darab anyajuh, és 100 kiló gyapjuból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbiróságnak 1888 évi 2326 p. sz. alatt kelt kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Breázán a község házánál leendő eszközlésére 1888 év Iulius hó 31-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy fenni ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek szükség esetén bacsáron alul is eladatni fognak Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-ában meglálapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Felhivatnak egyuttal mindazok, kik a lefoglalt s most elárverezendő tárgyakra elsőbbséggel birnak és ez a végrehajtási iratokból ki nem tünik, miszerint elsőbségi igényeiket az árverés megkezdéséig szóval vagy irásban alulirt végrehajtónál az 1881 évi LX t. cz. 111 §-a értelmében a különbeni következmények terhe allat bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Fogarasban, 1888 évi Iulius hó 16 napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. birósági végrehajtó.

107

509—1888. 105,3—2

CITAȚIUNE.

Bucurŭ Homorodianu gr. cat. din Cohalmŭ, de 13 anĭ părăsindu-șĭ femeia, pre Eva Iosifŭ gr. cat. din Draos dom. în Homorodŭ și ne aflându-i-se ubicațiunea, prin acéstă este citatŭ: ca în terminŭ de *unŭ anŭ* sĕ se presenteze la forulŭ matrim. deleg. gr. cat. de I instanță alŭ Făgărașuluĭ, căcĭ în absența luĭ se va da cursŭ liberŭ procesuluĭ și va fi înlocuitŭ prin curatorŭ ad actum.

Dela presidiulŭ foruluĭ matrimonialŭ gr. cat. de I instanță alŭ vicariatuluĭ Făgărașŭ.

Făgărașŭ, în 23 Iuliu 1888.

Basiliu Rațŭ,
vicarŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.